

ЗАГАЛЬНЕ, ПОРІВНЯЛЬНО-ІСТОРИЧНЕ, ТИПОЛОГІЧНЕ МОВОЗНАВСТВО

Патрєва К.П.

студентка,

Науковий керівник: Куліченко А.К.

викладач кафедри іноземних мов,

Запорізький державний медичний університет

ПОХОДЖЕННЯ СЛОВА «ЛЮБОВ» ТА ЙОГО ОСОБЛИВОСТІ

Слово «любов» охоплює все. У цьому слові – сукупність думок про життя та обов'язок. Тож під час його вивчення ми бачимо ясність і вражаючу виразність кожної з них.

Які ж корені цього слова, від чого воно пішло? Є безліч гіпотез, розглянемо праслов'янську, вона має кілька версій.

За першою версією, слово «любов» походить від староруського «люби» до праслов'янського «l'ubu» (той же корінь, що й у дієслова «любити»). Вже в староруській мові цей тип розпався. Лексеми, що відносяться до нього, перейшли в продуктивніші типи, тоді ж форма називного відмінка була витіснена первинною формою знахідного відмінка «любов» (праслов. l'ubъvь).

Відповідно до другої версії, слово «любов» походить від праслов'янської форми. Крім того, від вказаної форми утворилися староруське, старослов'янське «любъ», давньогрецьке «*ποθεινός*», російське «любо», «любой», українське «любий», словенське «*ljúb*», «*ljúba*», чеське «*libý*» – милий, улюблений, приємний [2, с. 544].

До цього можна віднести дієслово «любити». Староруське – «любити» /любіті/. Слово бере витoki від спільнослов'янського «*ljubiti*». З цією лексичною одиницею етимологічно пов'язані слова в таких мовах: старонімецькій – «*liob*» – «милий», готській – «*lubains*» – «надія», латинській «*libido*» – «потяг, пристрасне бажання», «примха», давньоіндійській – «*lubhyati*» – «любити, відчувати спрагу». Спорідненими є: українське – «любити», болгарське – «люблячи», чеське – «*libiti se*» (подобатися) [1, с. 486].

У слова «любов» спільнослов'янське суфіксальне походження (суфікс – и < -й) від тієї ж основи, що «любити», «любий».

Початкові люби > любов – під впливом форм непрямих відмінків (род. відм. «любъве», знах. відм. «любъвь» тощо), аналогічно російською «церковь», «свекровь», «морковь», де є суфікс – овь – [3, с. 175].

Згідно з третьою версією, етимологію слова можна визначити за старослов'янською абеткою, проаналізувавши значення літер. Тож «любов» – це «Л» – «Людіє»; «Ю» – «Юнь»; «Б» – «Боги»; «О» – «Онъ»; «В» – «Веди». Об'єднавши знання вказаних літер, отримуємо таке: «ЛЮди БОга Відають». Отже, «любов» містить у собі три слова: «люди», «Бог», «відати».

У давні часи листи писали на лубках – бересті. Тобто, також можливий етимологічний зв'язок зі словом «луб» (буква «у» означає «послання»).

Слов'янське слово «любов» співзвучне зі словами, які мають давньосемітські корені. Цікаво, що більшість з них перекладаються як «серце», «середина». Напр.: арабською «люб» – «серцевина», «середина»; арамейською – «лібба» – «серце», ефіопською – «леб» – «серце». Івритський корінь л-в-в має значення, пов'язане із «серцем», «симпатією», що лине з серця: «лев», «левав» – «серце». Тож припускаємо, що символом любові в усіх країнах є серце.

Безмірність та діалектична багатоплановість любові сприяла появі значної кількості тлумачень феномену в різних мовах й культурах. Так, наприклад, одну з перших класифікацій форм прояву любові було представлено у Давній Греції:

– »Ἔρως» (ерос) – шалена закоханість, у формі поклоніння, яке спрямоване на об'єкт любові;

– »φιλία» (філія) – любов-дружба або любов-приятельство (вибір – усвідомлений);

– »στοργή» (сторге) – любов-лагідність, особливо сімейна;

– »ἀγάπη» (агапе) – жертвна любов, любов Бога до людини.

Також розглянемо роди любові: любов досконала – це досконале самозречення; любов – пробачення, примирення; любов – дітородна, тілесна. Одна з найважливіших властивостей любові – вона вічна, не зникає й проявляється в іншій формі. Першою стихає тілесна, дітородна любов – не тому, що погана, а тому що відбулася. Від неї залишається ніжність, пам'ять душі й тіла. Якщо люди прожили довго й щасливо разом – то стихає любов-пробачення і примирення, тому що вони вже давно пробачили один одному все, навіть на майбутнє. Перша любов, досконала, не стихає ніколи.

Отже, слово «любов» має праслов'янські корені, які дають початок й словам, які відносяться до романської, германської груп. Крім того, воно близьке до співзвучних слів, що мають давньосемітські корені.

Список використаних джерел:

1. Семенов А.В. Этимологический словарь русского языка / А.В. Семенов. – М. : Издательство «ЮНВЕС», 2003. – 702 с
2. Фасмер М. Этимологический словарь русского языка: В 4-х т.: Пер. с нем. = Russisches etymologisches Wörterbuch / М. Фасмер / Перевод и дополнения О.Н. Трубачёва. – 4-е изд., стереотип. – М. : Астрель – АСТ, 2004. – Т. 2. – 671 с.
3. Шанский Н.М. Школьный этимологический словарь русского языка. Происхождение слов / Н.М. Шанский, Т.А. Боброва. – 7-е изд., стереотип. – М. : Дрофа, 2004. – 398 с.

Хмара В.В.

аспірант,

Науковий керівник: Левицький А.Е.

доктор філологічних наук, професор,

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ЗІСТАВНІ АСПЕКТИ СЕМАНТИКИ СХІДНОСЛОВ'ЯНСЬКИХ ТА ЗАХІДНОГЕРМАНСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ ІЗ КОМПОНЕНТОМ *КОЛІНО*

Контрастивні дослідження є зараз на часі [2]. Результати, цих досліджень використовують для вивчення загальних закономірностей функціонування неспоріднених мов, структурних зрушень в них, ізоморфних та аломорфних явищ, тобто виокремлення спільних та відмінних рис у різноструктурних мовах. Такі дослідження допомагають виявити взаємозв'язок мови і культури, який відображається через ФО певного етносу [1, с. 125].

У межах етнолінгвістичних і лінгвокультурологічних напрямків розкриваються засоби і способи репрезентації культури і в фразеологічних знаках природної мови, форми вираження ними культурно-значущої інформації [3, с. 47].